

5.)

Előterjesztés
Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének ülésére

Tárgy: Tehetséggondozás támogatása

Tisztelt Képviselő-testület!

A Schola Humanitatis Alapítvány programja, amelynek célja a valamiben kiemelkedő diákok fejlesztésén, a tanulásukhoz szükséges időnként speciális körülmények biztosításán túl a társadalmi hátrányok kompenzálása a 2011. szeptember 1-ével létrehozott, akkori nevén Táncsics Mihály Közoktatási Intézmény és Tehetséggondozó Központban került elindításra.

2015. évben a program formailag és tartalmilag is megújult. A formai változás a tehetségsávok elnevezésében, a tartalmi változás a tehetségsávok körének bővülésében – humán terület - jelentkezett. A megújulás igazolta az elképzeléseket, ezért a következő tanévekben is ezen az úton haladt tovább a tehetségprogram. További formai változás következett be a programban azzal, hogy a tehetségsávok volt jeles „Táncsicsisták” nevét vették fel. A tehetségsávok száma is kibővítésre került további humán területekkel és - újdonságként - a sport területével, biztosítva a lehetőséget több tanuló tehetségének kibontakoztatására.

A program kiemelt gondot fordít a középiskolai továbbtanulás segítésére is, éppen ezért az általános iskolák számára matematika, biológia, magyar nyelv és irodalom tekintetében tehetségfelkészítés került elindításra a 7-8. évfolyamosoknak a Schola Humanitatis Alapítvány bevonásával.

Az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium támogatási kérelemmel (előterjesztés melléklete) fordult Orosháza Város Önkormányzata felé, hogy Önkormányzatunk támogassa a 2017/18-as tanév Tehetséggondozó Programját.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet az alábbi határozati javaslat elfogadására:

Határozati javaslat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 2017/2018-as tanévben az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium tehetséggondozó programjának megvalósítására a Schola Humanitatis Alapítványnak bruttó 4.000.000,- Ft vissza nem térítendő támogatást nyújt, 2018. szeptember 30. napjáig való elszámolási kötelezettséggel, céltól eltérő, nem rendeltetésszerű használat esetén visszafizetési kötelezettséggel.

Végrehajtásért felelős:

Dr. Horváthné dr. Barta Edit jegyző a támogatási szerződés előkészítéséért
Bojtor István alpolgármester a támogatási szerződés megkötéséért
Godár Andrea irodavezető a támogatási összeg átutalásáért

Határidő:

2018. június 10. a támogatási szerződés megkötésére,
2018. június 15. a támogatási szerződés átutalására

Orosháza, 2018. május 16.

Bojtor István
alpolgármester

Orosházi Polgármesteri Hivatal

5900 Orosháza, Szabadság tér 4-6.

Tárgy: Kérelem tehetségprogram
támogatási összegéhez

Bojtor István

Alpolgármester Úrnak

Tisztelt Alpolgármester Úr!

Mellékelem az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium 2017/18-as tanév Tehetséggondozó Programját, mely a költségvetés tervezetét is tartalmazza.

A program Orosháza Város Képviselő-testületének 187/2011. Kt.sz. határozata, valamint a Szegedi Tudományegyetem Szenátusának 125/2011. számú határozata alapján készült. Iskolánk, mint regisztrált tehetségpont messzemenően figyelembe vette a Nemzeti Tehetségprogram ajánlásait, valamint a Dél-Békési Tehetségsegítő Tanács mint intézményi műhelyrendszerben rejlő lehetőségeket.

A program kiemelt gondot fordít a középiskolai továbbtanulás segítésére is, éppen ezért az általános iskolák számára matematika, biológia, magyar nyelv és irodalom tekintetében tehetségfelkészítést indítottunk a 7-8. évfolyamosoknak a Schola Humanitatis Alapítvány bevonásával.

Tisztelettel kérem Alpolgármester Urat, hogy a tehetségprogram részére elfogadott éves támogatási összeg – 5 millió forint – átutalását engedélyezze.

Orosháza, 2018. május 16.

Üdvözlettel és tisztelettel:

Dr. Blahó János
intézményvezető

2. A tehetségprogram tervezett költségvetése

Tétel	M.e.	Költségvetés 2017.09.01-2018.01.26.			Költségvetés 2018.01.27-2018.06.30.			Megjegyzés I. félév	Megjegyzés II. félév
		Menny.	Egységár	Összesen	Menny.	Egységár	Összesen		
Tehetségazonosítás és fejlesztés									
Tehetségazonosítás, bevilágítás, programértékelés óraadói díj	óra	20	3 000 Ft	60 000 Ft	0	3 000 Ft	- Ft		
		10	járuléka:	11 880 Ft	járuléka:	járuléka:	- Ft	járuléka 0,9*0,22	
			3 000 Ft	30 000 Ft	10	3 000 Ft	30 000 Ft		
Személyiségfejlesztési, önismerteti, tanulás-módszertani, pályorientációs modulok tartása óraadói díj	óra		járuléka:	5 940 Ft	járuléka:	járuléka:	7 290 Ft	járuléka 0,9*0,22	
Tehetségárvok működése									
Személyi kiadások (óraadói díjak)	alkalom (1 alkalom 2 óra)	337	5 000 Ft	1 685 000 Ft	300	5 000 Ft	1 500 000 Ft		
Dologi kiadások: irodaszer beszerzés, szakmai anyagok beszerzése	beszerzés	2	járuléka:	333 630 Ft	járuléka:	járuléka:	297 000 Ft	járuléka 0,9*0,22	
			100 000 Ft	200 000 Ft	2	100 000 Ft	200 000 Ft	2 beszerzés	
Dologi kiadások: tanulók beutazása a városközponti foglalkozásra	km	0	230 Ft	- Ft	0	230 Ft	- Ft		
Tehetség támogatás (a program elemei nem csak a tehetségárvokban fejlesztettek részére nyújthatóak)									
Vendégtanári program tiszteletdíj				80 000 Ft			120 000 Ft		
Tiszteletdíj számlás kifizetéssel	alkalom	4	20 000 Ft	80 000 Ft	6	20 000 Ft	120 000 Ft	6 vendégtanári	
			20 000 Ft			20 000 Ft		4 vendégtanári	
Tiszteletdíj bérjellegű kifizetéssel			járuléka:	15 840 Ft	járuléka:	járuléka:	23 760 Ft	járuléka 0,9*0,22	
Dologi kiadások: tanszéki programok utazási költsége	km	0	- Ft	- Ft	0	- Ft	- Ft		
Dologi kiadások: tanulmányutak utazási költségei	km	200	380 Ft	76 000 Ft	840	380 Ft	319 200 Ft		
Énekkar (középiskola) óraadói díj	óra	0	5 000 Ft	- Ft	0	5 000 Ft	- Ft	15 alkalom	
			járuléka:	- Ft	járuléka:	járuléka:	- Ft	járuléka 0,9*0,22	
Működéses:				2 498 290 Ft			2 497 250 Ft	Működéses: 4 995 540 Ft	

Orosházi Polgármesteri Hivatal

5900 Orosháza, Szabadság tér 4-6.

Tárgy: Kérelem tehetségprogram
támogatási összegéhez

Bojtor István

Alpolgármester Úrnak

Tisztelt Alpolgármester Úr!

Mellékelem az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium 2017/18-as tanév Tehetséggondozó Programját, mely a költségvetés tervezetét is tartalmazza.

A program Orosháza Város Képviselő-testületének 187/2011. Kt.sz. határozata, valamint a Szegedi Tudományegyetem Szenátusának 125/2011. számú határozata alapján készült. Iskolánk, mint regisztrált tehetségpont messzemenően figyelembe vette a Nemzeti Tehetségprogram ajánlásait, valamint a Dél-Békési Tehetségsegítő Tanács mint intézményi műhelyrendszerben rejlő lehetőségeket.

A program kiemelt gondot fordít a középiskolai továbbtanulás segítésére is, éppen ezért az általános iskolák számára matematika, biológia, magyar nyelv és irodalom tekintetében tehetségfelkészítést indítottunk a 7-8. évfolyamosoknak a Schola Humanitatis Alapítvány bevonásával.

Tisztelettel kérem Alpolgármester Urat, hogy a tehetségprogram részére elfogadott éves támogatási összeg – 5 millió forint – átutalását engedélyezze.

Orosháza, 2018. május 16.

Üdvözlettel és tisztelettel:

Dr. Blahó János
intézményvezető

Szegedi Tudományegyetem Békés megyei rezidensközpontja

**Táncsics Mihály Gimnázium,
Szakgimnázium és Kollégium
Rezidens- és Tehetséggondozó Programja**

2017/2018 .

Preambulum

Az Európai Unió Tanácsa 2011. június 28-án fogadta el az oktatással és képzéssel kapcsolatos, 2020-ig szóló stratégiai célkitűzéseket. Az „Európa 2020” stratégiában a versenyképesség erősítése végett a kognitív társadalom felépítését jelölték meg célként és az oktatás, képzés általánossá és folyamatossá tételét eszközként. Kiemelt célkitűzések között szerepel a méltányosság, a társadalmi kohézió és az aktív polgári szerepvállalás előmozdítása. A célok megvalósítása érdekében – a tagországok konkrét vállalásai alapján – úgynevezett referenciaértékeket állapítottak meg, melyek teljesülését folyamatosan nyomon követik.

A szükségszerű felismerésnek rendkívül komplex, számos esetben sokszerű gazdasági és társadalmi okai vannak. A természeti erőforrások korlátozottak, ezért a fenntartható jövő a kognitív társadalom keretei között képzelhető el. A globálisan kibontakozó (a magterületeken már zajló) tudományos-technikai forradalom intenzív és folyamatos változásokat generál, melyek következményei a térszerkezetben megjelenő jelentős differenciálódások. A társadalmi pozíciókat és lehetőségeket egyre inkább azok az ismeretek fogják meghatározni, amelyeket az egyén meg tud szerezni magának. Az ember új viszonyrendszerbe került az egyéni és társadalmi felelősség oldaláról önmagával, szűkebb és tágabb társadalmi, valamint természeti környezetével. (BLAHÓ J.2012).

A kihívásokra, hatékonyabb válaszokra képes országok példája alapján leszögezhetjük, hogy az iskolázottság és képzettség színvonalának javítása jelentősen hat a gazdasági növekedésre, ugyanakkor hozzájárul a munkanélküliség, a szegénység és a társadalmi kirekesztettség súlyos kockázataink csökkentéséhez, az inkluzív társadalmi fejlődéshez. Fokozottan igaz, hogy a társadalom tudás- és

műveltségükéje a versenyképesség meghatározó tényezője. Magyarország a kognitív társadalom építésében egyre jobban lemarad versenytársaitól. Az IALS¹, valamint a PISA² vizsgálatai rávilágítottak arra, hogy a 40 évesnél fiatalabb munkavállalók, és az iskolába járó fiatalok tudásával, illetve tudásalkalmazásával egyaránt súlyos gondok vannak. Néhány területen valódi visszaesés tapasztalható, illetve egyre több ország iskolarendszere már hatékonyabb, eredményesebb. Az átlagos teljesítményromlás mellett odafigyelést igénylő probléma az is, hogy növekszik a roppant gyenge teljesítményt nyújtók köre, akik a munkaerőpiacon és a társadalmi boldogulásban szélsőségesen kiszolgáltatott helyzetbe kerülnek. A PISA-mérések másik fontos üzenete, hogy hazánkban a családok társadalmi helyzete döntően meghatározza az iskolaválasztást és a tanulói teljesítményeket.

A versenyképes országok oktatási rendszere a személyiséget holisztikus módon fejleszti. A tudás, a műveltség, a szociális kompetencia, az egészség- és környezettudatosság a humán tőke elemei, és ezek a kompetenciák együttesen a társadalmi boldogulás legfőbb tényezői (BLAHÓ J. 2009). Azt is hangsúlyozni szükséges, hogy ezek az országok az oktatást a terület- és településfejlesztés fontos ágensének tekintik. Napjainkra egyértelművé vált, hogy az ágazatirányítás programalkotása nem nélkülözi a térszerkezet összefüggéseinek ismeretét és a releváns célmeghatározást.

A társadalmi felelősség és igazságosság, valamint a régió gazdasági versenyképességének javítása iránti elkötelezettség alapján egy országos modellértékű oktatási hálózati együttműködés létrehozásáról – a rezidens rendszer - döntött a Szegedi Tudományegyetem Szenátusa (125/2011. számú SZ-határozata) és Orosháza Város Önkormányzat Képviselőtestületének 187/2011.(VI. 24.) Kt. sz. határozata. 2013. 01. 01-jével, a köznevelés irányítási és területi szintjeinek átszervezésével a KIK Orosházi Tankerületi Igazgatósága kapcsolódott a programhoz.

---

¹ IALS: a felnőttek írásbeliségének nemzetközi vizsgálata (International Adult Literacy Survey).

² PISA: a tanulói teljesítmények nemzetközi értékelésének programja (Programme for International Students Assessment).

1. A rezidensrendszer

A Szegedi Tudományegyetem, mint tudáspólus a régió meghatározó térszervező centruma. Szeged regionális központi szerepköréből következik elsődleges térformáló és hálózatépítő szerepe. Az egyetemen keresztül valósul meg a nemzeti és nemzetközi tudástranszferekhez közvetlen és közvetett módon történő kapcsolódás és mindezeket támogató interakciók kiépítése. Az egyetem által működtetett **tudáshálózat** az európai oktatási tér szerves része. A Szegedi Tudományegyetem (1. ábra) hatékony szerepet kíván vállalni partnereivel közösen a régió kognitív társadalmának kialakításában a **tudástranszferek** kialakításán és működtetésén keresztül. A modell egyik fő célkitűzése, hogy világos válaszokat dolgozzon ki partnereivel együtt a közoktatással és felsőoktatással szemben megváltozott társadalmi - gazdasági elvárásokra. Ezzel párhuzamosan orvosolni kívánja a régió köznevelési rendszerében felhalmozódott súlyos gondokat, a társadalmi hátrányok iskolai hátrányokká válását és következményeit (korai lemorzsolódás és iskolaelhagyás, devianciák, szegregáció, esélyegyenlőség problematikája stb.).³

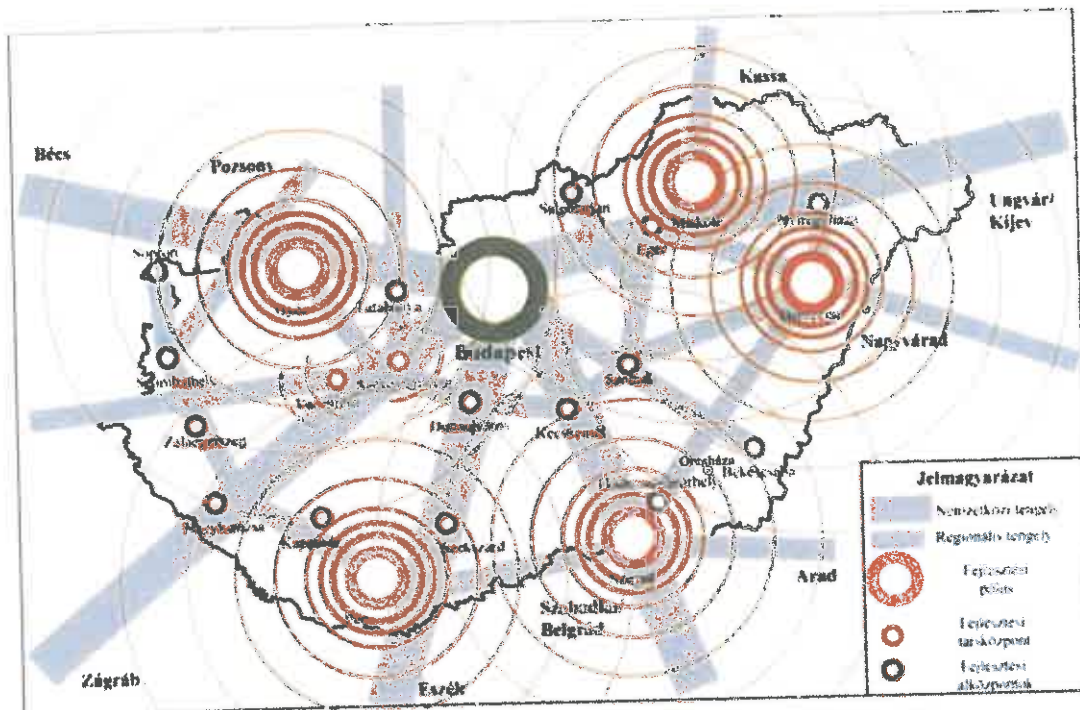
A tanulói sikerességet a jól kimunkált **tehetség gondozó és a felzárkóztató programokon** keresztül támogatjuk. A programok sikeressége szempontjából releváns mérési technikákat alkalmazunk (tehetség – és a társadalmi hátrányok azonosítása, tanulói teljesítmény longitudinális mérése).⁴

A programban évente partnereinkkel alakítjuk a tehetséggondozási programunk célrendszerét, tartalmi elemét.

---

³ Progress towards the common European objectives in education and training (2010/2011)- Indicators and benchmarks 2011.04.19-én közzétett jelentés alapján. Az EU. 2020-ra megfogalmazott célkitűzése, hogy a felsőfokú végzettségűek aránya érje el a 40%-ot, és a lemorzsolódás 10% alá csökkenjen. Hazánkban 11,2% ez a mutató (EU 27 átlaga 14,4%) és főleg a fejletlen régiókat és megyéket sújtja. Ez azt jelenti, hogy a tanköteles korcsoportok több mint tizede csak általános iskolai végzettséggel rendelkezik.

⁴ Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Intézete közreműködésével.

1. ábra: Regionális pólusok és tengelyek

Forrás: VÁTI, 2006 alapján

Alapelvek, célok, feladatok

- A rezidensrendszer épít a Szegedi Tudományegyetem jól működő bázisiskola-hálózatának tapasztalataira. A rezidensközpontok megyei szinteken szerveződnek, és a legeredményesebb, innovatív, valamint multiplikáló szerepre alkalmas iskolák kaphatják meg. A dél-alföldi tudáshálózat kialakításában elsőként az SZTE Békés Megyei Rezidensközpontja címet az orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium kapta meg (2011).
- A Dél-alföldi Régió településrendszerének vázát a megyei jogú városok és a középvárosok (mezocentrumok) alkotják. Ez a településméret alkalmas a köznevelés teljes vertikumának versenyképes működtetésére és a térben zajló oktatási diffúziók és innovációk támogatására. Gyakorlatilag a járási központokról beszélünk. Így a rendszer strukturálisan és funkcionálisan egyaránt illeszkedik a közigazgatási, köznevelési és a területfejlesztési kormányzati struktúrákhoz és célkitűzésekhez. Ezért is ajánljuk, hogy a Békés Megyei Köznevelés-fejlesztési Tervébe kerüljön be a rezidensközpont fogalma és illetékességei.

- A köznevelést és a felsőoktatást a terület- és településfejlesztés meghatározó ágenseként értelmezzük. Iskolánkban hagyományosan középtávú, (igazgatói pályázatra épülő) valamint rövidtávú (a tanév munkaprogramjára épülő) stratégiai tervezés zajlik. Tervezési gyakorlatunk a társadalmi-gazdasági térszerkezet tényezői és az oktatási rendszer között fennálló kölcsönhatások figyelembevételével, elemzésével valósul meg.
- Az együttműködés támogatja a sokrétű intézményi innovációt és hozzájárul a rendszer organikus fejlődéséhez.
- A köznevelés-felsőoktatás együttműködési rendszerben a formális-nonformális-informális tanulás sokoldalú lehetőségét kívánjuk kialakítani.
- A tanárképzés, tovább- és átképzések tervezésének lehetősége a társadalmi igények alapján.
- Az együttműködő felek által kölcsönösen elfogadott éves munkaprogram szabályozza a konkrét interakciókat, határidő és felelősök megjelölésével. A munkaprogram része az **iskolai tehetségprogram** (szintén a tanévre vonatkozó tervezése). Az éves munkaprogramot az iskola vezetője készíti el a tehetségprogram vezetőjével és a munkaközösség vezetőikkel együttműködve és terjeszti elfogadásra. Az együttműködő felek vállalják, hogy október elsejével a munkaprogramot elfogadják.

2. A Békés megyei rezidensközpont tervezett kompetenciái

Az OrosházaTáncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium megyei rezidensközponti szerepkörben:

- együttműködik a megyei köznevelés-fejlesztési terv elkészítésében, illetve a feladatellátás tervezésében, fejlesztésében,
- együttműködik a köznevelési feladatellátásban,
- regionális képző központként szerepet vállal a köznevelés versenyképességének javításában,
- együttműködik a megyei szintű (egységes) tanulói teljesítménymérőrendszer kiépítésében,
- együttműködik az európai tanár-diák mobilitási, kutatási programokban,
- koordináló szerep a megyei szintű tehetségprogram fejlesztésében,(tehetségpontok összekapcsolása, illetve becsatornázása az egyetem szakkollégiumi és más tehetségprogramjaiba),
- segíti a Szegedi Tudományegyetem megyei beiskolázási stratégiáját.

3. Az iskola tehetséggondozó programjának előzményei, alapelvei, célkitűzése

„A felfedezés lényege: látni azt, amit már mindenki látott, de olyat gondolni, amit senki más nem gondolt róla.” (Szent-Györgyi Albert.)

3.1. Előzmények

Az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium tehetség programját a **Nemzeti Tehetség Program** keretében, valamint a **Szegedi Tudományegyetemmel megkötött együttműködés alapján**, Orosháza Város Képviselőtestülete által a költségvetési rendeletben meghatározott támogatási keretösszegig, valamint pályázati forrásokkal kiegészítve valósítja meg.

Munkánkat a helyi közösségekkel (partnerek) kialakított együttműködés és felelősségvállalás alapján, társadalmi szintű munkamegosztás és kommunikáció keretében tudjuk elképzelni.

Intézményünk tehetséggondozó programja szorosan illeszkedik a nemzeti tehetséggondozó rendszerhez. Egyediségét az iskola innovációs lehetőségei, a Szegedi Tudományegyetemmel kötött megállapodásban rögzített keretfeltételek, a Dél-Békési Tehetségsegítő Tanácsban meghatározott programok alapján formálódik, az iskolahasználók igényeit figyelembe véve.

Az általunk kidolgozott rendszer lehetőséget ad a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal (értelmezését lásd később) való egyéni bánásmódra, a személyre szabott törődésre, segítve ezzel holisztikus szemléletű fejlesztésüket, felkészítve a gyermekeket a képességeik, tudásuk, motivációjuk szerinti haladásra, továbbtanulásra.

A tehetségprogram a természettudományok (matematika, biológia), valamint az anyanyelv és az idegen nyelvek területén (jelenleg a német nyelv) az iskola beiskolázási körzetben az általános iskolások számára is lehetőséget kínál. Ezek a programok iskolánkban valósulnak meg.

3.2.A tehetséggondozás helye a magyar köznevelésben

Az iskola szakmai munkáját is szabályzó 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (továbbiakban Nkt.) deklarált célja:

*„1. § (1) A törvény célja olyan köznevelési rendszer megalkotása, amely elősegíti a gyermekek, fiatalok harmonikus lelki, testi és értelmi fejlődését, készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akaratil tulajdonságaik, műveltségük életkori sajátosságaiknak megfelelő, tudatos fejlesztése révén, és ezáltal erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, a magánérdeket a köz érdekeivel összeegyeztetni képes embereket, felelős állampolgárokat nevel. **Kiemelt célja a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás.**”*

A tehetséggondozás fogalmát, tevékenységét, támogató rendszerét az azokat szabályzó rendelkezések értelmezésével definiálhatjuk.

Kiemelt figyelmet igénylő tanulók az Nkt. 4. § értelmében:

„13. kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló,

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

14. kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,”

Elvünk, hogy minden gyermek a többiektől eltérő, önálló személyiség, így megilleti őt az egyéni bánásmód (perszonalizáció), akár hátrányok enyhítése, a felzárkóztatás, akár a kiemelkedő képességek alapján történő fejlesztés, tehetséggondozás a célunk. Így a jogi szabályozást megelőző, annak bevezetése előtt elindított tehetséggondozó tevékenységünk is már egyfajta kettősségben kezeli a

tanulókat: a program keretei között foglalkozásokat terveztünk/tartottunk a tehetségek és a felzárkóztatásra szorulóknak számára egyaránt.

A kiemelten tehetséges tanulókkal való törődés elképzelése már - évekkel az Nkt. életbe lépése előtt - a Nemzeti Tehetség Programban is tetten érhető:

„A tehetségsegítés komplex formái szervesen illeszkednek a köz- és felsőoktatás megújítását célzó törekvésekhez, a kompetencia alapú, az egyének tanulási sajátosságait is figyelembe vevő oktatás elterjesztéséhez. A tehetségek segítése és fejlesztése az életpálya helyes irányba terelését, az életpálya sikerességének segítését, az innováció és kreativitás ösztönzését és elterjedését, a gazdasági növekedést, a magasabb versenyképességet, az esélyegyenlőtlenségek csökkentését, a magasabb társadalmi mobilitást, a hátrányos helyzet leküzdését és a kistérségek, valamint az egész társadalom kohézióját egyaránt szolgálják. A Nemzeti Tehetség Programnak a foglalkoztatási stratégiában példa- és értékteremtő szerepe van, a magyar gazdaság fejlődésében pedig kitörési pont lehet.” (126/2008. (XII. 4.) OGY határozat a Nemzeti Tehetség Program elfogadásáról, a Nemzeti Tehetség Program finanszírozásának elveiről, valamint a Nemzeti Tehetségügyi Koordinációs Fórum létrehozásának és működésének elveiről.)

A kiemelt figyelmet igénylő tanulók esetében eddig is támogató szakmai háttérrel adtak a pedagógiai szakmai és szakszolgálati tevékenységek. 2013-tól ebbe a körbe kerül bele a kiemelten tehetséges tanuló is: az Nkt. 18. § szerint pedagógiai szakszolgálati feladat a kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása, míg a 19. § alapján pedagógiai-szakmai szolgáltatás a tanulmányi, sport- és tehetséggondozó versenyek szervezése, összehangolása.

Új eleme a köznevelésnek, hogy 2013-tól a szakszolgálati feladatok között kötelező érvénnyel, központi koordinálás mellett szükséges foglalkozni a kiemelten tehetséges tanulókkal.

3.3. Kapcsolódás a Nemzeti Tehetség Programhoz

„A tehetségek tiszteletének, a tehetségek segítésének Magyarországon évszázados hagyományai vannak, amelyek mára sikeres állami, civil és egyházi formák sokaságát teremtették meg. Ennek ellenére a tehetségigéreték megtalálásának, társadalmi integrálásának, tehetségük kibontakoztatásának és a hasznosulás feltételeinek integrált rendszere nem alakult ki. Ugyanez jellemzi a különböző szintű tanulmányi versenyek sokaságát, és a különféle támogatási és ösztöndíjprogramokat is.” (78/2008. (VI. 13.) OGY határozat a Nemzeti Tehetség Programról.)

A helyzetértékelésben, elképzelésünk kialakításában szerepet kaptak a 126/2008. (XII. 4.) OGY határozat általános alapelvei:

- Hosszú távú szemlélet
- Az értékörzés elve
- A sokszínűség elve
- Az esélyteremtés elve
- A folyamatosság és átjárhatóság elve
- A kiválasztás-kiválasztódás és önfejlesztés elve
- A hatékonyság, fokozatosság elve
- Felelősség és társadalmi felelősségvállalás elve
- A tehetségsegítők megbecsülésének elve
- A fenntarthatóság és társadalmi támogatottság elve

A fenntartói pluralizmus alapján sokszínű orosházi köznevelési rendszert egységes, a társadalmi-gazdasági fejlődést támogató együttműködő, komplementer rendszernek tekintjük.

3.4. Az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium tehetségprogramjának partneri köre

Az OTMGSZGK *Tehetségprogramja* a Szegedi Tudományegyetemmel megkötött *Rezidensiskolai* szerződés keretei között működik. A program bevezetésére - kísérleti jelleggel - Orosháza köznevelési rendszerében az alap- és középfokon egyaránt 2012 tavaszán került sor. A program szakmai kidolgozója és városi gesztora - az akkori elnevezéssel – Táncsics Mihály Közoktatási Intézmény és Tehetségközpont . A gesztorintézmény a programba bevonta a nem önkormányzati fenntartású intézményeket is.

A résztvevők köre:

- Táncsics Mihály Közoktatási Intézmény és Tehetségközpont,
- Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda,
- Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola
- Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

A tehetségprogram térbeli expanzióját az elmúlt években az újjól kialakult partneri rendszerben valósítjuk meg. Együtműködésünk döntően a Dél- Békési Tehetségsegítő Tanácsban jelenik meg.

3.4.1. A tehetség program célkitűzései

A fejlesztés során a négy tehetség-összetevőre kiemelten figyelünk, tehát a képességek mellett a személyiségtényezők formálása is nagyon fontos szerepet kap a programokban. E két fő irányon belül további négy általánosan elfogadott alapelvevet határoztunk meg Balogh László professzor alapján:

- a tehetséges gyerek erős oldalának fejlesztése,
- a tehetséges gyerek gyenge oldalának fejlesztése (Csaknem minden tehetséges gyereknél van ilyen, s ez akadályozhatja az erős oldal kibontakozását, például alacsony önértékelés, biztonságérzet hiánya, stb.),

- megfelelő „légkör” megteremtése (kiegyensúlyozott társas kapcsolatok pedagógusokkal, fejlesztő szakemberekkel és a társakkal),
- szabadidős, lazító programok, amelyek biztosítják a feltöltődést, pihenést.

3.4.2. A tehetségfejlesztés iskolai és iskolán kívüli szervezeti formái

A tehetségprogram az intézmény pedagógiai programjának integráns része. Nevelő-oktató munkánk során ezért az alkalmazott szervezeti formákat a célkitűzésekkel, a programmal, a tanulók jellemzőivel összhangban választjuk meg. A tanórai és tanórán (iskolán) kívüli formákat kapcsoljuk össze a hatékonyság érdekében. Alkalmazott szervezeti formák:

- tanórai differenciálás különféle formái (kiscsoport, nívócsoporthoz, egyénre szabott munka stb.),
- fakultáció,
- speciális osztály,
- délutáni foglalkozások (szakkör, blokk, önképzőkör, projektek stb.),
- hétvégi programok,
- nyári kurzusok,
- kutató diákok, TDK
- tanszéki programok,
- európai mobilitási programok,
- vendégtanár-program,
- mentorprogram,
- középiskolai szakkollégium,
- VINCULUM Szabadegyetem előadásai,
- tehetségprogram.

3.4.3. A tanulói részvétel a térségi szintű tehetségprogramban

Hangsúlyozni szeretnénk, hogy a tehetséggondozás sikerességét pedagógiai ívben (óvodától a diplomáig program keretében) képzeljük el. Első lépésben a városi köznevelési rendszerben történő együttműködést alakítottuk ki. 2016-ban a Dél-békési Tehetségsegítő Tanács létrejöttével a tehetséggondozásban új kooperációk alakultak ki és kibővült az iskolánk szerepe, lehetősége.

Az általános iskolásoknak kimunkált programjaink a sikeres középiskolai továbbtanulásban kívánnak segíteni.

- A programban történő tanulói részvételt az iskolák saját szempontrendszerük (tehetségazonosítás) alapján határozzák meg.
- A programban való részvétel – a tehetségazonosítás eredményeként - önkéntes alapon indul, ugyanakkor nyilatkozattal (szülői) történő vállalása után a program kimeneti szakaszáig (egy tanév) kötelezővé válik.
- Egy tanuló maximum két programban vehet részt.
- Mindegyik tehetségprogram a tanulók számára tanulásmódszertannal indul.
- A programvezetők számára tanításmódszertani képzést szervezünk.
- Az indítandó programok létszámkeretét a források racionálisan kialakított lehetőségei határozzák meg.

3.4.4. Tehetségazonosítás alkalmazott fázisai

1. Az azonosítás szükségességének felismerése (elméleti ismeretek megléte).
2. Ad hoc azonosítás (az iskolai követelményeknek való megfelelés).
3. Tesztek segítségével történő azonosítás.
4. Rendszer jellegű azonosítás kialakítása (az iskola komplex módszert alkalmaz: tanár, szülő, tanulótárs, maga a tehetséges tanuló mint információforrás).

5. Professzionális azonosítás (a módszerek magabiztos használata és adaptálása).

A fázisok közül saját megítélésünk szerint jelenleg a 4. „rendszer jellegű azonosítás kialakítása” stádiumban vagyunk. Több évi fejlesztő, innovatív munka eredményeként jutottunk el idáig, és tervünk, hogy a szükséges anyagi erőforrások (városi költségvetési támogatás, pályázati lehetőségek, stb.) a professzionális azonosító szakaszba lépjünk.

3.4.4.1. Alkalmazott alapelvek

- Minél több forrásból szerezzünk információkat.
- Egy mérés, vizsgálat mindig csak az aktuális állapotot tükrözi, így sosem elég önmagában.
- A pedagógus és a tanuló folyamatos együttes tevékenysége nélkülözhetetlen a tehetség felismeréséhez.
- A szunnyadó tehetség miatt óvatosnak kell lennünk a besorolással.
- A képesség és a teljesítmény nem azonos (lásd pl. alulteljesítők).
- A tesztek, vizsgálati módszerek nem tévedhetetlenek.

Ezeket az alapelveket szem előtt tartva állítottuk össze tehetségazonosító módszertanunkat a Martinson-féle hármas szabály alkalmazásával:

- A tehetségek képességeinek megállapítása folyamat, amely akár évekig is eltarthat.
- A tanulók képességeiről kialakítandó megbízható ítélethez több különböző forrás felhasználásával kell információt gyűjteni. (tanulmányi jegyek, versenyeredmények, mérések, tesztek eredményei, jellemzések (szülő, tanár, kortárs csoport, társak, stb.)).
- Fontosak a nem intellektuális faktorok (pl. társas-szociális, emocionális, motoros, stb.) is.

3.4.4.2. A tehetségazonosítás lépései

1. A megfelelő végzettségű szakemberekből álló csapat összeállítása.
2. A megfelelő szakmai program kidolgozása, alkalmazása.
3. A bevont tanulók körének meghatározása.
4. A tehetségigérek kiszűrése.
5. Beválogatás az adott tehetséggondozó programba (az azonosítás tehát nem egyenlő a beválogatással).

A tehetségazonosítást a martinsoni elvek alkalmazásával a 12 év alatt többször, longitudinálisan is el kívánjuk végezni. Már a tehetséggondozó program bevezetésénél megfogalmazódott bennünk, hogy a tanulói érdeklődés legalább olyan fontos, mint a gyermekek képességei.

Az általunk alkalmazott szubjektív-objektív mérési eljárás rendszerének vázlata

Szubjektív				Objektív			
Véleménygyűjtés				Tanulmányi eredmények		Pedagógiai vizsgálatok	Pszichológiai vizsgálatok
pedagógusoktól	szülőktől	társaktól	önjellemezés	osztályzatok	versenyeredmények	pl.: tulajdonságlista, motivációs kérdőív, stb.	pl.: intelligenciatest, figyelemtest, stb.

A tehetségazonosítás (és szükség esetén a hátrányok azonosítása) egyben a kialakítandó tanulói személyiségterkép alapja is.

Az általános képességek azonosításának mátrixa

Évfolyam	Az azonosítás eszköze	Évfolyam	Az azonosítás eszköze
5.	<p>Tanulási erősségek, tantárgyi tesztek, tanulmányi eredmények, versenyeredmények, szorongásvizsgálat, motivációs kérdőív, tanulási stílus kérdőív, véleménygyűjtés, diagnosztikus mérések, szociometria.</p>	7.	<p>Tanulási erősségek, Renzulli – Hartmann-skála, tantárgyi tesztek, tanulmányi eredmények, véleménygyűjtés, versenyeredmények, pályaorientációs vizsgálat, motivációs kérdőív, tanulási stílus, szabadidő kérdőív, kompetenciatesztek, diagnosztikus mérések, gondolkodás tesztek.</p>
6.	<p>Tanulmányi eredmények, versenyeredmények, kreativitásvizsgálat, országos kompetenciamérés, diagnosztikus mérések, véleménygyűjtés, kérdőív egymásról.</p>	8.	<p>Káros szenvedélyek attitűdvizsgálat, figyelemkoncentrációs teszt, tantárgyi tesztek, tanulmányi eredmények, versenyeredmények, kreativitásvizsgálat, kompetenciatesztek, diagnosztikus mérések, véleménygyűjtés, Ranschburg emlékezetvizsgálat, országos kompetenciamérés, gondolkodás tesztek.</p>

Évfolyam	Az azonosítás eszköze	Évfolyam	Az azonosítás eszköze
9.	Kérdőív egymásról, szabadidő kérdőív, tantárgyi tesztek, tanulmányi eredmények, versenyeredmények, véleménygyűjtés, tantárgyi tesztek, Raven - intelligenciavizsgálat, szorongásvizsgálat, motivációs kérdőív, diagnosztikus mérések, szociometria.	11.	Tanulmányi eredmények, tantárgyi tesztek, versenyeredmények, diagnosztikus mérések, véleménygyűjtés, továbbiak szükség esetén.
10.	Tanulási erősségek, tantárgyi tesztek, tanulmányi eredmények, versenyeredmények, szorongás kérdőív, pályaaorientációs vizsgálat, kreativitásvizsgálat, diagnosztikus mérések, véleménygyűjtés, országos kompetenciamérés.	12.	Tanulmányi eredmények, tantárgyi tesztek, versenyeredmények, diagnosztikus mérések, véleménygyűjtés, továbbiak szükség esetén.

3.4.4.3 A specifikus képességek azonosítása

A gardneri többszörös intelligenciamodell-elméletet felhasználva az adott tehetségsáv indulása előtt az egyes specifikus tehetség típusok, képességterületek azonosítása is megtörténik.

3.4.4.4. Beválogatás

Beválogatási módszerünkben az ún. „kevert modellt” használjuk, mely során az „összesítő eljárás” eredményeként kapott teljesítménymutatókat szűrőként alapul véve a „hierarchikus vizsgálati modell” többlépcsős, már csak a legjobb 20% kiválasztott számára (tehetségmező) szóló vizsgálatával folytatjuk a válogatást a tehetségígéreték számára. Az így kapott tehetségrangsor alapján kialakul a programba kerülés sorrendje. Ezt felhasználva a tehetségsávokba a pedagógusok delegálják a bevonni szándékozottakat. A tehetségsávba való bekerülés lehetőségéről az érintettek értesítést kapnak. Egy tanuló maximum két tehetségsávba jelentkezhet a neki felkínált programok közül. Az eljárást minden tanévben (lásd később az ütemtervnel) az aktuális azonosítási módszer eredményét felhasználva megismételjük.

3.4.4.5. A tehetséggondozás formái, keretei, tevékenységei

A már ismertetett elméleti, szakmai háttér és meglévő tehetséggondozó (az iskola megelőző, és a tehetséggondozó program bevezető szakaszában szerzett) tapasztalataink alapján alakult ki bennünk saját tehetséggondozó programunk víziója, jelenlegi elképzelésünk.

Programunkban a tehetséggondozást gazdagító témakörökbe szervezett ún. **tehetségsávokban** történő fejlesztéssel kívánjuk megvalósítani. A sávok egy-egy tehetség típus, magasabb évfolyamokon műveltségterület szakmai ismeretanyagára épülnek. A sávok és tartalmuk meghatározása tantárgyi, pedagógiai, pszichológiai szempontok figyelembevételével történik. A sávos elrendezésben a tanulói leterheltség kiküszöbölése végett **maximum két programban** való részvételt

biztosítunk. Így elképzelhető, hogy a jelölteknek választaniuk kell egy-egy program között. A program nem korrepetálás vagy az adott tananyag magasabb szintű újratanítása. Filozófiája, hogy a fejlesztés folyamata komplexen átfogja a humán tőke területének minden szegmensét. Az indított tehetségprogramok tudományos alapú kidolgozása után a perszonalizált és eredményes nevelést-oktatást biztosító diagnosztikus mérés-értékelési rendszer alkalmazása a célunk.

A tehetségazonosításnál megadottak szerinti **beválogatás után** a fejlesztésbe jutott tanulóknak kb. 8-10 óra (heti 2 foglalkozás esetén pl. egy hónap) tanulásmódszertani tréninget tartunk, mely egyben a tehetségprogram tanévkezdő modulja is. **Moduláris felépítése** alapján a tehetséggondozás során – a tehetségsávok jellege és a tehetségek életkorának függvényében különböző mértékben, a választott tehetségsáv specifikus tehetséggondozó témakörein túl - alkalom nyílik pályaorientációs és pályaválasztási tevékenységre, önismereti foglalkozásokra, szociális képességek fejlesztésére, stb. is.

A tehetséggondozás már említett alapelvei és a szintén ismertetett tehetséggondozást hátráltató problémakör ismeretében elhatározott szándékunk, hogy programunk nemcsak intézményünk, de Orosháza város, illetve régiónk tehetséggondozó rendszerének szerves része legyen. Ezért **tehetségsávjaink** egyre bővülő elemeit **nyitottá tettük**, azaz fenntartótól függetlenül jelentkezhetnek rá a különböző nevelési-oktatási intézmények tanulói.

3.4.5. Gazdagítás, dúsítás

Tartalmi szempontból az egyik legfőbb alapelve az iskolai tehetséggondozásnak a gazdagítás. Célja alapvetően az ismeretek és az elsajátítási folyamat kötelező tananyagon túllépő kiszélesítése. Passow irányelvei alapján határoztuk meg a programgazdagítás, dúsítás szempontjait:

- Mélységben történő gazdagítás: ennek során több lehetőséget kínálunk a tehetséges gyerekeknek tudásuk és képességeik alkalmazására, mint általában a tanulóknak.

- Tempóban történő „gazdagítás”: a tehetséges gyerekek ugyanannyi idő alatt társaiknál többet képesek megtanulni, így gazdagításuk újszerű tartalmak bevonásával is megoldható.
- A „tartalmi” gazdagítás azt jelenti, hogy a tananyagot a tanulókra érzékenyen kell megszerkeszteni: ki kell használni a tanulók egyedi természetét és szükségleteit, érdeklődését, illetve ezeket fejlesztjük.
- A feldolgozási képességek gazdagítása elsősorban a kreatív és kritikus gondolkodás fejlesztését jelenti felfedező, illetve interdiszciplináris tevékenység közben.
- Renzulli „Gazdagítási Triász Modellje” az előző elveket szervesen ötvözve kínál támpontokat, amelyekre a programok készítésekor támaszkodunk. Különös tekintettel a tehetséges gyerekek érdeklődési körének feltárására, valamint szélesítésére.

3.4.6. Tantestületi munkamegosztás, speciális feladatok

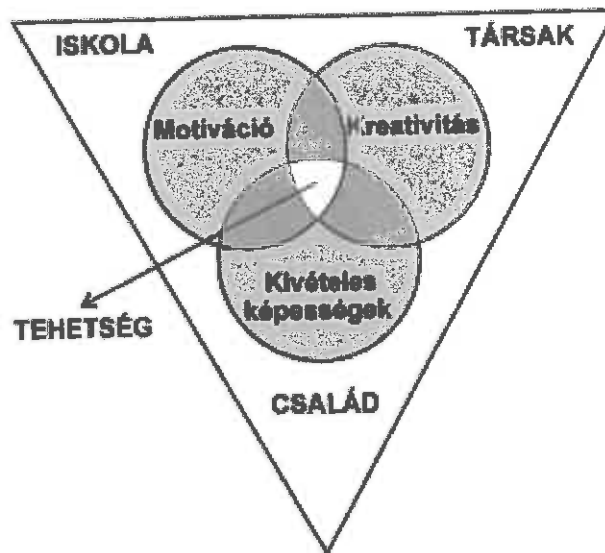
Tehetségprogramunk moduláris szerkezetű, ezért a programban résztvevő tanárok a modulok és a megfelelő képesítések alapján végzik feladatukat. Másrészt a köznevelési törvényben meghatározott tanári óraszámok és elvek (egyenlő terhelés) indokolják a program tervezését az iskola más feladataival összhangban. *Hangsúlyozni szükséges, hogy a tehetségprogramot a nevelés-oktatás integráns és organikus elemének tekintjük.* Sikeres megvalósításához jól elkülönítettünk bizonyos funkciókat és tevékenységköröket, valamint hozzárendeltünk a feladatkörökhöz egyértelmű kompetenciákat. Az objektív megítélés és a pedagógiai tervezhetőség érdekében implementáltuk a rendszerbe a mérhetőséget, elszámoltathatóságot, nyomon követhetőséget és a nyilvánosságot.

- Programvezető, programfelelősök: általános áttekintés, programfejlesztés szakmai kontrolling, bátorítás, segítség, ellenőrzés, a téma napirenden tartása.

- Munkaközösség-vezetők: átfogó programok készítése, tanórai és tanórán kívüli gondozás, folytonosság és előrehaladás, forrásanyagok biztosítása, hatékonyság ellenőrzése.
- Tehetséggondozó koordinátor: össziskolai azonosító és ellenőrző programok készítése, órán (iskolán) kívüli tevékenységek koordinálása, mentor-programok és versenyek irányítása.
- Tehetség-tanácsadó szakember (erre képzett pedagógus vagy pszichológus): problémás helyzetekben – elsősorban egyéni és kiscsoportos formákban – konzultációs keretek között segíti a tehetségprogram megvalósulását. Három fő iránya van: tanácsadás a gyerekeknek, a közreműködő pedagógusoknak és a szülőknek.
- Mentor: olyan szakember, aki közvetlenül és folyamatosan irányítja egy-egy tehetséges diák fejlesztő tevékenységét.
- Az egyes tanárok: közreműködés a programok kidolgozásában, tehetséges tanulók azonosítása, egyéni szükségletek és érdeklődés felderítése, fejlesztése, tanórai és órán kívüli gazdagítás.

3.4.7. Együttműködés a családdal

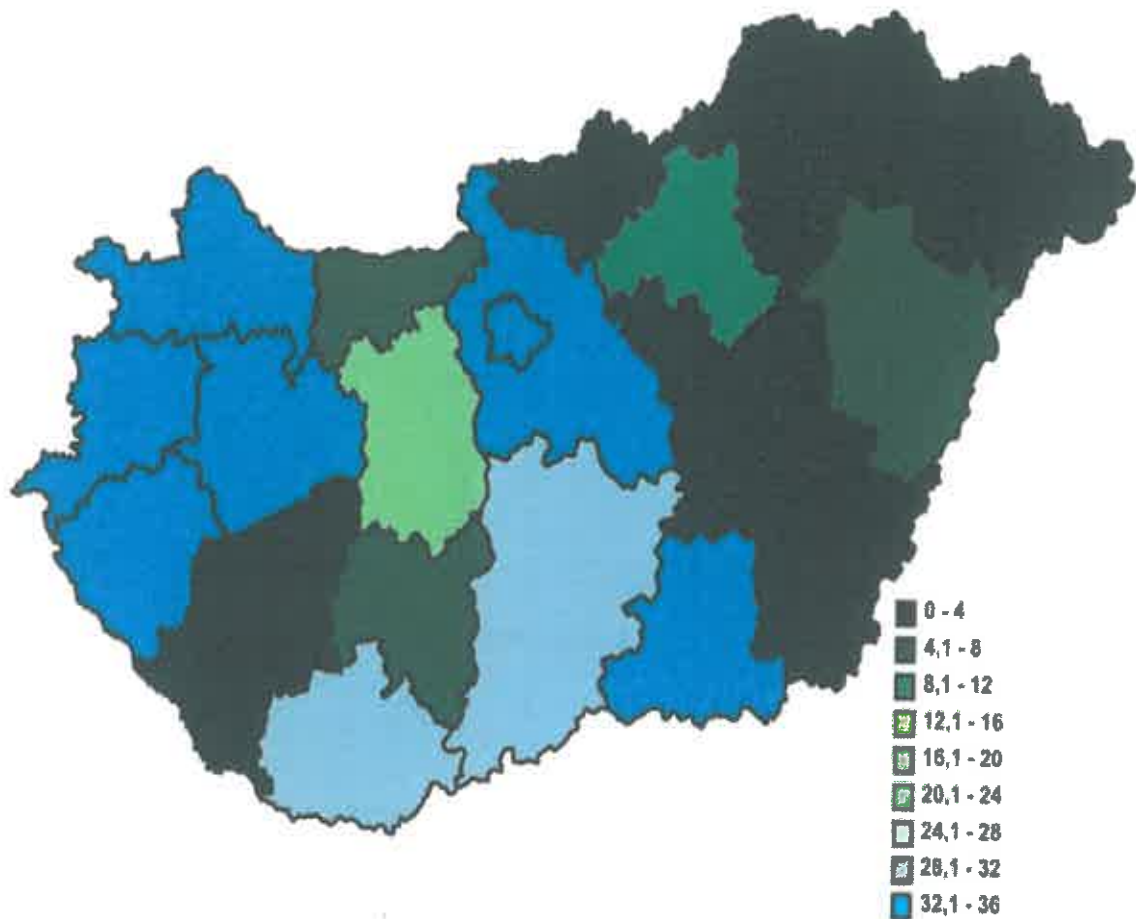
A tehetséggondozást sem tudja a szülő hatékony közreműködése nélkül megoldani az iskola. Ezt bizonyítja a világszerte elfogadott Mönks-modell is (2. ábra), amelynek lényege, hogy három környezeti tényező játszik döntő szerepet a gyerek tehetségének kibontakozásában: az iskola, a család és a társak. Ezért a tanulói térképek elkészítésében a **kognitív profil** mellett fontos a társadalmi-szociális kapcsolatok ismerete, a **társas profil** megrajzolása.

2. ábra : Mönks-modell

Az iskolák tehetséggondozása csak akkor lehet sikeres, ha nem sablonszerű és nem kampányszerű, hanem az egész tevékenységrendszer a kihívásokra adott releváns válaszokból épül fel. Miből is következnek a releváns válaszok? A rendszerváltozást követően különösen indokolt ez a feladat a PISA-mérések⁵ és az országos kompetenciamérések sokkoló üzenetei alapján. Az előbbiből kiderült, hogy az egyes iskolák közötti különbségeket (53,2%-ban) és a tanulói teljesítményeket (42%-ban) – az OECD-országokban az egyik legnagyobb mértékben – a szülők társadalmi státusza befolyásolja.

⁵ PISA: a tanulói teljesítmények nemzetközi értékelésének programja (Programme for International Students Assessment).

3.ábra: A kompetenciamérések megyei eredményei

Forrás: Blahó J. 2013.

A 2006-2011. közötti összes (36) mérés alapján kirajzolódik a regionális szintű különbség a nyugat-kelet dichotómia. (Békés mindössze egy alkalommal teljesített az országos átlag felett (3.ábra).

Iskolánkban, hogy társadalmi feladatunkat hatékonyan tudjuk teljesíteni, pedagógiai munkánkban tanulói monitoringrendszert honosítottunk meg. Méréseink az intézményben tanulás időszakára terjed ki, ugyanakkor a hálózatos együttműködésben a köznevelés teljes időszakára igyekszünk kiterjeszteni. **Jelenleg alkalmazott mérési, értékelési gyakorlatunk:**

- *tanév eleji szintfelmérések (minden tanévre vonatkozóan a munkaközösségvezetőkkel határozzuk meg a beiskolázás és a tanulói profil alapján),*
- *témazárók feladattípusok szerinti értékelése,*

- kompetenciamérések, nyelvi mérések eredményei,
- próbanyelvvizsga eredmények értékelése,
- késérettségi eredményeinek értékelése,
- érettségi eredményesség, bement-kimenet összehasonlítása,
- komplex tanulói topográfia. (az iskolai időszak alatt az osztályfőnökök vezetik).⁶

A szociokulturális tehetségmodellek kimondottan a környezetnek a tehetség fejlődésére gyakorolt hatását hangsúlyozzák (COLANGELO, DETTMANN 1983, CORNELL, CALLAHAN, LLOYD 1991 és mások). Orosháza Város Önkormányzata Települési Köznevelési Esélyegyenlőségi és Intézkedési Terve (2013. 40/2013. II.22.) hangsúlyozza a társadalmi hátrányok felszámolását, mérséklését, az esélyegyenlőség általános biztosítását a város köznevelési rendszerében. Természetesen a tehetségprogram kötelezően figyelembe veszi tervezésében ezeket az ajánlásokat. Ezért tehetséggondozó programunkban a tehetségek felkutatása, fejlesztése mellett elkerülhetetlen a hátrányok mérséklését célzó felzárkóztató programrész alkalmazása.

Ugyancsak a közös felelősség mentén a minél nagyobb tanulói sikeresség érdekében fontos tehát a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás, információcsere. Az együttműködés főbb tartalmi szempontjai:

- célok tisztázása, egyeztetése, azonos követelményrendszer kialakítása,
- a fejlődés közös értékelése,
- pedagógus, más fejlesztő szakember tanácsa, módszertani segítségnyújtása,
- a tanuló megismerése,
- tehetség, képesség felismerése,
- a gyerek érzelmi támogatása, elfogadás, odafigyelés,
- közös programok szervezése,
- pályaválasztás irányítása.

A családdal való együttműködésnek sokféle szervezeti formáját kell működtetni ahhoz, hogy a kapcsolattartás hatékony legyen: szülői értekezlet, egyéni konzultáció,

---

⁶ A tanulói topográfiák az iskolai évek alatt folyamatosan követi és összegezi a tanulók kompetenciáinak fejlődését, tanulmányi és egyéb versenyeredményeit, a pályaeorientációjukat, motivációjukat. A tanulói kompetenciákat az osztályfőnökök vezetik.

családlátogatás, tanácsadás stb. Iskolánkban jól bevált forma a „Szülők Klubja”, mely kommunikációs és információs színtér. Programját az SZMK-val együttműködve közösen határozzuk meg.

Azonban anélkül, hogy a tehetséggondozás szereplőinek specifikus feladatait meghatároznánk, láthatjuk, hogy mindegyik szereplő a társadalom része. Tehát ahhoz, hogy mind a kiemelt nevelési szinterek, mind pedig az egész társadalmi környezet a tehetséggondozás és tehetségfejlesztéshez megfelelő környezetet tudjon biztosítani, az egész társadalom szemléletét és „tehetségviszonyát” erősítenünk, alakítanunk kell! Abban, hogy a társadalom a tehetséggondozás számára elengedhetetlenül szükséges környezetet biztosítsa, mindenkinek, aki a társadalom alakításában szerepet vállal, lehetősége és így felelőssége van. Ezért tartjuk fontosnak a társadalmi-partneri kapcsolatok folyamatos fejlesztését, a munkamegosztás és felelősségi rendszerek meghatározását a kompetenciák egyértelmű tisztázása mellett.

3.4.8. Tehetség munkacsoport

2011 szeptemberétől működött hivatalosan is az intézményben a tehetség munkacsoport (2013 szeptemberétől tehetséggondozó-fejlesztő munkaközösség). Feladatát munkaközösségek közötti és feletti státuszban végezte. A formális csoport feladata volt a tehetségsegítő munka koordinálása, segítése, a szakmai tevékenység kontrollja mellett pl. rendezvények, foglalkozások, továbbképzések és rendezvények szervezése. Ezentúl a csoport tagjai a hálózati együttműködésekben, a kapcsolattartásban és kommunikációban is vállaltak aktív szerepet. A havi rendszerességgel tartott foglalkozásaik részeként előadások tartása, szervező munka, önképzések támogatása, kiterjesztése, szakirodalom feldolgozása a nevelés-oktatás minden momentumának tudásintenzívvé történő fejlesztése és elterjesztése volt a célunk.

Az újabb intézményi átszervezéssel a tehetséggondozás irányítását az általános igazgatóhelyettes koordinálja a programot. A program partnereivel történő kapcsolattartásért és a stratégia tervezésért az intézményvezetője a felelős.

Ugyancsak feladata az oktatásföldrajzi elemzések elvégzése (kutatótanári programjának is meghatározó szegmenese).

Az iskolapszichológus a tehetségazonosításban, a tanulás- és tanításmódszertan területén, valamint a folyamatmonitorban és beavatkozásban végzi munkáját.

3.4.9.A program személyi feltételrendszere

FŐ	VÉGZETTSÉG	FELADATKÖR	EGYÉB KOMPETENCIÁK
1 fő	tudományegyetem Ph.D. oktatáskutató	programvezető kapcsolattartó az egyetemmel	köznevelési szakértő, emelt szintű érettségi elnöki és vizsgáztató jogosítvány, szakvizsga, mesterpedagógus
1 fő	tudományegyetem	szakmai koordinátor	szakvizsga, emelt szintű érettségi vizsgáztató jogosítvány, minősített pedagógus (P2), vezetői tapasztalat
1 fő	tudományegyetem	tehetségfejlesztő	szakvizsga
1 fő	tudományegyetem szakpszichológus	iskolapszichológus pályaorientáció, pályaválasztás	szakvizsga
1 fő	érettségi, szakasszisztens	Pedagógiai asszisztens	OKJ vizsga
30 fő	egyetem	tehetségsáv vezetők	szakvizsga, köznevelési szakértő emelt szintű érettségi elnöki és vizsgáztatói jogosítvány, mesterpedagógus

A tehetségsávokat tartó szakos kollégák valamely műveltségterület vagy tantárgy szakképzett művelői, akik a szakma iránti érdeklődés mellett például:

- kedvező, tehetségközpontú attitűddel,
- sok éves tapasztalattal, magabiztossággal, pedagógiai eredményekkel,
- rugalmassággal, kreatív gondolkodással,
- megfelelő empátiával,
- az egyéni eltéréseket, viselkedésformákat elfogadó, kevésbé ítélező tulajdonságokkal rendelkeznek.

3.4.10. Tárgyi feltételek

Az iskola a kor követelményeinek megfelelően felújított tanügyi és kiszolgáló épületekkel, szakkabinetekkel és kedvező arányú egy tanulóra jutó IKT eszközökkel rendelkezik. Békés megye egyik emelt szintű vizsgáztató központja.

3.4.11. A tehetségprogramot támogató speciális feltételek és szolgáltató rendszer

- Az intézményben évek óta DSD (német nyelvi diploma) vizsgaközpont. Korábban NYAT, FAT akkreditált angol nyelvű és szaknyelvű vizsgaközpontként is működött, valamint ECDL vizsgaközpont.
- A nyelvi képzést anyanyelvi lektorok segítik. A lektori rendszerhez kapcsolódik a tantárgy emeltszintű érettségi kimenet, DSD nyelvdiploma lehetősége. Mindkét nyelven diákszínjátászás működik és versenyek, rendezvények szerveződnek. (Angol nyelv, német nyelv- és kultúra hete, nyelvek karácsonya).
- A német nyelvtanárok a Goethe Institute akkreditált képzéseiben szereznek minősítéseket.
- A Német Nemzetiségi Önkormányzattal megkötött együttműködés kiemelt programunk a német nyelv és kultúra hete, valamint az európai tanár-diák mobilitás és nyelvtanulás elősegítése.
- A Szántó Kovács János Területi Múzeummal kialakított együttműködésben múzeumpedagógiai és diákkutató tevékenység zajlik. A múzeum és az iskola publikációs felületet is biztosított a tanulóknak és a tanároknak.

- A művészeti nevelésben partneri együttműködést folytatunk a Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskolával, tanítványaink alapfokú művészeti végzettséget szerezhettek.
- A sportnevelés területén elsősorban a köznevelési típusú sportiskolai programban (MOB,EMMI program) alakult ki szakmai együttműködés az orosházi sportegyesületekkel. (A sport tehetséggondozás szakmai és területi expanziójára a regionális szinten építkező sport szakkollégiumi program keretében látunk lehetőséget.) Az iskolai sportkör a mindennapos testnevelésen túli diák versenysport és testmozgás lehetőségét is kínálja. Természetesen a tantárgy esetében az emelt szintű érettségi vizsga lehetőségét is.
- Az egészségtudatosság és egészségkultúra fejlesztése a holisztikus modellünk meghatározó szegmense. Különösen oka a tanulóink (szűréseken és felmérések alapján megállapított) hiányos egészségtudatossága és állapota. Jól szervezett szűrési rendszer működik az iskolaorvosi és védőnői hálózattal. Az intézmény egészségnevelési programjának további fontos partnerei az Orosháza Város Kórháza, Gyopáros Gyógyfürdő Zrt. és több civil szakmai szervezet. Intézményünk a Magyar Vöröskereszt bázisiskolája, a városi DADA és Kábítószer Egyeztető Fórum partnerintézménye. Intézményünkben a tudatos és személyközpontú egészségtudatos magatartás fejlesztésével a prevencióra helyezzük a hangsúlyt. A testi és a lelki egészség együttes figyelmet kap. Jól szervezett iskolapszichológus, mentálhigiénés és gyermekvédelmi felelősi rendszer szoros partnerségben működik az osztályfőnökökkel és a (elsősorban a sport területén) programfelelősökkel. Az iskolai egészségnapok az egyéni felelősséget és tudatosságot, valamint a társadalmi felelősséget, szerepvállalást és együttműködések fejlesztését kívánják előmozdítani. Egészségnevelési programunk egyedi színfoltja a kortárs csoport motiváló erejét felhasználva a tanulók egészségtudatosságát erősítő ifjúsági egészségmentori rendszer (kortárssegítő) működtetése. Iskolánk a personalizált és holisztikus pedagógiai-fejlesztési elveket követve tanulói egészségtérképpel is rendelkezik.
- A humán tőke meghatározó szegmense a környezettudatosság is, mely nevelési programunk hangsúlyozott része. Ökoiskolaként kialakítottuk a szelektív hulladékgyűjtés osztály- és iskolai szintű feltételeit. Kutató és feltáró programokban veszünk részt a KMNP Igazgatóságával a nemzeti park értékeinek megőrzésében, feltárásában és népszerűsítésében. Kiemelt programjaink a Madarak és Fák Napja, valamint a Fehér-tó Napja programok és a Te Szedd mozgalomban való részvétel .
- A szociális kompetenciák fejlesztése a tanulói sikeresség fontos eleme. Az aktív polgári szerepvállalás és szociális érzékenység, a tolerancia képessége a középiskolai

tanulmányok lezárásával döntően kialakul. A munkavállalás és család világában a boldogulás és a boldogság feltétele e képesség és érzékenység birtoklása. A hagyományos lehetőségek mellett szélesíteni kívánjuk a kínálatunkat, elsősorban a hitoktatás bevezetésével, a tanulói önkéntesség erősítésével, az európai diákmobilitás támogatásával, az erdei iskola és más közösségi programokkal, kirándulásokkal. Az Erdőbényén lévő diáktanya számos és egyedi lehetőségek sorát kínálja. Erdei iskola, cserkészklub, rekreációs tér stb.- amit erősíteni kívánunk.

- A sikeres emberek mint referenciaszemélyek meghatározó motiváló erővel bírnak az ifjúság nevelésében. Fontosnak tartjuk az öregdiákok szerepvállalását az alma materben. A gimnázium öregdiák baráti köre (Vinculum Közhasznú Egyesület) már nemcsak bizonyos programokhoz kapcsolódnak ad hoc jelleggel, hanem szervezeten vesznek részt az iskola életében. A tudományos ismeretterjesztés 2006 óta működő formája a Vinculum Szabadegyetem, mely a Dél-alföldi Régió egyik legrangosabb éves rendszerességgel megtartott rendezvénye. Másrészt mint vendégtanár vagy mentor vesznek részt a tehetségprogramban, vagy szervezik a tanszék és az iskola kapcsolatot, a tanulói látogatásokat és kutatásokat. A Primus inter pares –díj a sikeres életpályát felmutató egykori gimnazistákat ismer el és munkásságát bemutatja a tanulói ifjúságnak és az iskola, valamint a város közösségének. Egyedi kezdeményezés az iskolai emlékeztetőprogram keretében „Az Orosháza jelesei” DVD-sorozat.
- Iskolánk kiválóan felszerelt tanstúdióval (Táncsics Stúdió) és tehetséges filmes, diákújságíró-hálózattal rendelkezik. Az iskolai élet jelentősebb momentumairól digitális archiválást és kiadványokat készítünk. Továbbá iskolánk diákújságot is kiad, TI (Táncsics Idők). 2018 szeptemberétől a médiatudatos iskolapolgár program keretében együttműködést alakítottunk ki az Orosházi Média Kft.-vel.

3.4.12. Pénzügyi feltételek

Tehetséggondozó munkánk forrásoldala addicionált formában valósult meg és hasonló módon tervezzük a továbbiakban is. A program alapját továbbra is Orosháza város költségvetési rendeletében biztosított forrás jelenti. Ugyanakkor nagyon sok pedagógus „társadalmi” munkával vállalt szerepet és jelentős az önkéntes szülői hozzájárulás is. Természetesen messzemenően kiaknáztuk, és továbbra is ki kívánjuk aknázni a pályázatok nyújtotta lehetőségeket (*Európai Unió és Nemzeti Tehetségprogramra kiírt pályázatok (pl. TÁMOP - 3.4.3-08/2. "Iskolai tehetséggondozás", TÁMOP - 3.4.4/B/08/1 "Országos Tehetségsegítő Hálózat kialakítása, TÁMOP- 3.4.5 – Tehetséghidak program, NTP-OKA és NTP-OFI – korábbi forrásbevonások).*

Céljaink megvalósításához növelni kívánjuk az iskolai alapítványok szerepét:

- a Kaáli Tanulmányi Alapítvány 1987. óta 3 tantárgyból (biológia, angol nyelv, magyar nyelv) támogatja az arra legérdemesebb középiskolásokat,
- az Öregdiák Baráti Kör Vinculum Közhasznú Egyesülete a „Juvenibus a maioribus”, a Héjjas Julianna -Literatura et historia- díj (magyar nyelv, történelem), és az „A scola pro scola” az Iskolától az iskoláért díjakkal támogatja a középiskolásokat és az eredményes pedagógusokat, valamint az iskolát támogató magán és jogi személyeket.
- tantárgyi díjak: Szabó Pál-díj (matematika, fizika), Kazár József-díj (kémia),
- Heptaéder-díj (Dr. Szilassi Lajos Docens Úr vándordíja a legkreatívabb osztályközösségnek),
- Camera Obscura-díj,
- Táncsics-díj (pedagógus és végzős diák).

További lehetőséget látunk az SZTE, BGE és a Kodolányi János Főiskola mentor program keretében történő együttműködésben. Ugyancsak további lehetőséget kínál a hálózatosodás, a tehetségpontok közötti együttműködés. Esetünkben ez a Dél-Békési Tehetségsegítő Tanácscsal történő együttműködésben valósul meg.

3.4.13. A program különleges elemei

Vendégtanár-program

A vendégtanár az egyetem oktatója, aki részt vesz a tehetségprogramban. A vendégtanár tervezetten (éves munkaterv alapján) végzi a programhoz köthető tanszéki, valamint az iskola tehetségsávjaiban feladatát. Feladatköre a következőkre terjed ki:

- A vendégtanár-program ütemezése féléves időszakra történik az iskola és a Szegedi Tudományegyetem karainak egyeztetése alapján.
- Javaslatokkal élhetnek a tehetségprogram tartalmi kidolgozásában, fejlesztésében.
- Egyeztetetten tanórai, vagy tanórán kívüli előadásokat/foglalkozásokat is vállalnak.
- Segíti a legtehetségesebb tanulók szakmai mentorálását, (egyedi tanszéki tehetséggondozás és TDK -tevékenység, tanulói kutatói-és versenyprogramok, ösztöndíjak stb.).
- A középiskolai tehetség program legtehetségesebb tanulóit javasolja az egyetem szakkollégiumi programjába.

Tanszéki programok

- nyílt napok,
- egyedi tervezett tanszéki programok (tanszéklátogatás),
- „Kutatók éjszakája” programsorozat,
- „Kutató iskolák” programjai,
- Projektekben, mobilitási programokban való részvétel.
- Szent-Györgyi Program⁷

Kapcsolat az egyetem szakkollégiumi programjával

A legtehetségesebb tanulók megpályázhatják az egyetem szakkollégiumába a felvételt.

---

⁷ A mellékletben külön részletezve.

4. Tehetséggondozó programunk tartalmi elemei a 2017/2018-as tanévtől

Intenzifikálni kívánjuk a Szegedi Tudományegyetemmel a programban rejlő együttműködési lehetőségeket. (Éves munkatervben konkretizálva). A tehetséggondozó program moduljaihoz a programvezetők (pedagógusok) **fejlesztési tervet** készítenek. A fejlesztési terveket szakemberek véleményezik, és megtörténik a tanszékekkel az egyeztetés. A programok októberben indulnak, és május végén zárulnak (összegző beszámolóval)

A program összekapcsolja a nevelés-oktatás formális és informális elemeit, a tanítási és a szabadidős időkeretet, továbbá maximálisan figyelembe veszi az egyéni adottságokat, az életkori sajátosságokat.

Néhány példa az általunk használt gazdagító programokra:

- emelt szintű képzések,
- önálló tanulás segítése,
- tehetségsávok működtetése,
- projektek,
- tanulmányi kirándulások,
- nyári táborok,
- „Kutatók éjszakája” program,
- egyetemek programjai.

Gazdagító programunkban Renzulli gazdagító triádmodelljét alkalmazzuk. Ennek első két szintje minden tanulónál alkalmazható, a harmadik szinten pedig a kiemelkedő képességűek számára adódik fejlesztő hatású gondozás.

1. Általános explorációs program – elsődleges célja a tehetséges tanulók érdeklődésének feltárása és szélesítése.
2. Csoportos fejlesztési gyakorlatok – az ismeretekkel való hatékony bánásmód elsajátítása.

3. Valódi feladatok egyéni vagy kiscsoportos megoldása: komplex, kihívást jelentő feladatok tanulmányozása, elvégzése.

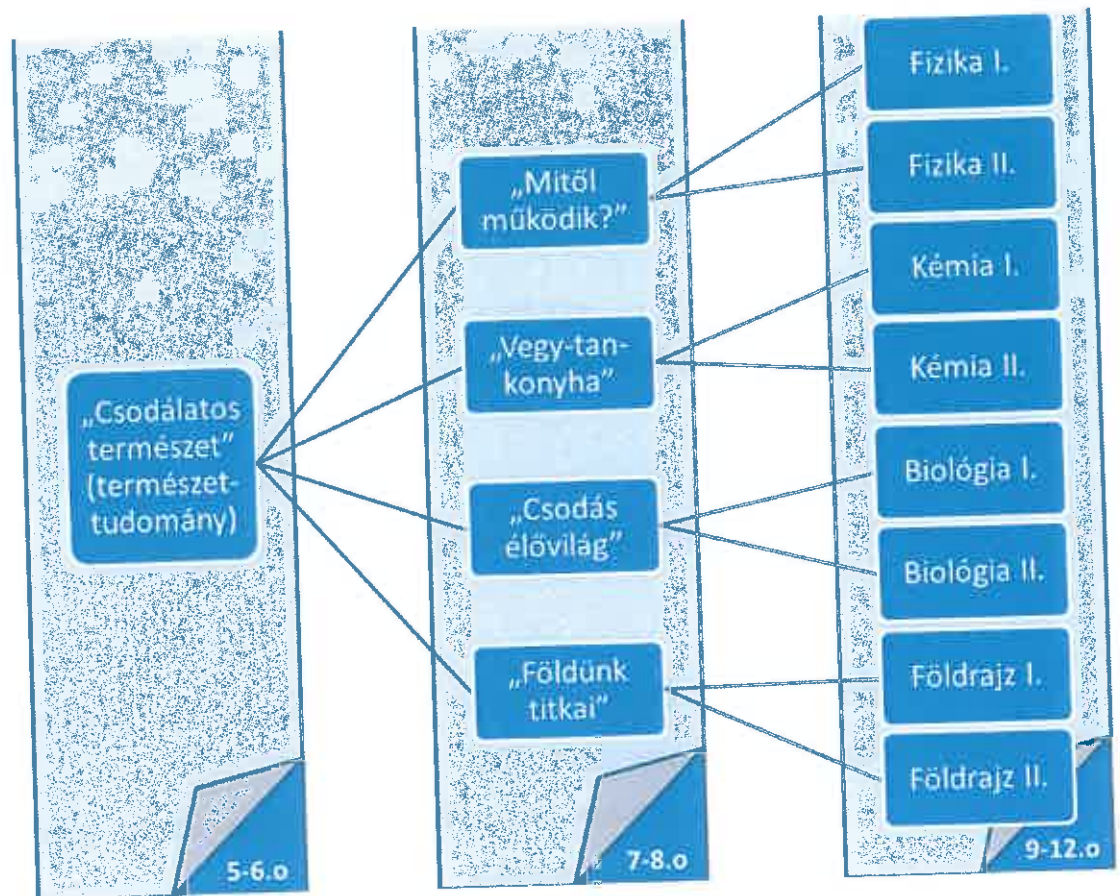
4.1. Tehetségsávok, tehetségterrénumok

Gazdagító tevékenységünket a tehetséggondozó programban négy kiemelt tehetséggazdagító kör köré szervezett tehetségsávok tartásával vállaljuk fel:

- matematika-logikus gondolkodás
- természettudomány
- idegen nyelv
- humán területek

A művészeti nevelés és sport területek azonosításában közreműködünk, de ezek gondozó tevékenysége a művészeti oktatás (pl. emelt szintű oktatás, alapfokú művészeti iskola) és a sportiskolai, valamint egyesületi sport keretében épül be a rendszerbe. A tehetségprogramjainkat iskolánk vagy a város és környékének meghatározó személyiségeiről neveztük el.

A gazdagító témakörök tehetségsávjai jellemzően 5. osztálytól indulnak. Eleinte játékos, motiváló, általános tehetségfejlesztő hatású foglalkozások, melyek a 7-8. osztályban már egy-egy tudomány-, műveltségterület, vagy tantárgy felé orientálódnak, de – nem csak nevükben – ekkor is megtartják még széles körű, nem tantárgyi jellegű (és nem tantárgyi tananyaghoz kötött) tartamukat és jellegüket. A középiskola évfolyamain jelennek meg az emelt szintű, tudományterületeket és tantárgyakat leképező tehetségsávok, gazdagító tematikák. Fentiekre példaként a természettudomány gazdagító körben tervezett tehetségsávok egy lehetséges elnevezése, felosztása látható az alábbi ábrán:

A természettudomány gazdagító témakör tehetségsávjai

Az idegen nyelv témakör a Világnyelv Plusz Program, az idegen nyelvi képzések és vizsgák rendszerét tartalmazza, a matematika-logikusgondolkodás pl. táblajátékot, sakkot⁸, informatikát, robotikát⁹, stb., a humán területek tehetségsávjának példája pedig a drámajáték alkalmazása.

4.1.1. Hatásvizsgálat, eredményesség

A tehetséggondozó programok hatásvizsgálatának jelentőségét a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács (NTT) is hangsúlyozza. A hatásvizsgálat a programok, módszerek fejlesztését, az egyéni fejlesztési tervek módosítását lehetővé tevő,

⁸ Külső partnereinkkel.

⁹ Tervezet.

visszacsatolást biztosító tevékenység. Segítségével objektívebben bizonyítható a program fejlesztő hatása.

A hatásvizsgálat szintjei:

- **perszonális szint** (a tehetségek egyéni előmenetelének vizsgálata),
- **intézményi szint** (bevételek vizsgálata, partneri mérések, programeredményesség).

4.1.2. Perszonális szint, személyközpontú topográfia

A szakirodalmi ajánlás alapján a tehetséggondozó programok perszonális szintű hatását két területen értékeljük:

- a speciális képességek fejlődésének vizsgálata az egyes tehetségsávok vezetőinek kompetenciája,
- a pszichológiai háttértényezők fejlődését csak pszichológus végezheti.

A program során a tanévre tervezett azonosító vizsgálatok felhasználásával mérjük:

- az intellektuális képességek alakulását,
- a tanulási motiváció változását,
- az egyéni tanulási stratégiák fejlődését,
- a teljesítményszorongást,
- további **személyiség-összetevők** alakulását
és ezek longitudinális változásait.

4.1.3. Intézményi szint

Az intézményi szintű hatásvizsgálat elemei a minőségirányítás kérdőíveinek átdolgozásával készített partneri mérések, elégedettségi vizsgálatok (szülő, tanuló, pedagógus).

4.1.4. Eredményességi mutatók, indikátorok

- országos kompetenciamérés eredményei,
- diagnosztikus mérések,
- félévi és tanév végi mérések,
- látogatottsági mutatók,
- nyílt foglalkozások,
- félévi és éves beszámolók észrevételei,
- tanulmányi eredmények,
- versenyeredmények,
- vizsgaeredmények, pályázati aktivitás,
- nyilvánossági megjelenések száma,
- továbbtanulási mutatók,
- lemorzsolódási mutatók,
- tehetséggondozó rendezvények száma, látogatottsága,
- tehetséggondozó képzésen, módszertani megújulásban részt vettek aránya,
- ösztöndíjak felhasználása.

Ütemterv

Hónap	Tevékenység	Megjegyzés	Eszköz
augusztus	Tehetségazonosítás és beválogatás előkészítése. Az indítható tehetségsávok és vezetők kijelölése. A tehetség munkacsoport alakuló ülése, éves munkatervének elkészítése.	Mérőeszközök, előző évi eredmények összesítései. Belső akkreditáció dokumentumai. Éves munkaterv.	Tanulmányi eredmények, versenyeredmények.
szeptember	Tehetségazonosítás, beválogatás. Jelentkezés a tehetségsávba. Tanulásmódszertan foglalkozások.	Szülői hozzájáruló nyilatkozatok beszerzése. Az azonosítás eszközei. Az azonosítás összegző eredménye. Tanulásmódszertan tematika, jegyzetek.	Véleménygyűjtés, diagnosztikus mérések, DIFER, szorongásvizsgálat, tanulási stílus kérdőív, tanulási erősségek, motivációs kérdőív.
október	Tehetségsáv szakmai foglalkozások kezdete. Tehetségazonosítás mérései.	Tehetségsáv tematikák. Mérőeszközök.	DIFER.
november	Tehetségsáv szakmai foglalkozásai. Tehetségazonosítás mérései.	Tehetségsáv tematikák. Mérőeszközök.	Kreativitásvizsgálat.
december	Tehetségsáv szakmai foglalkozásai. Tehetségazonosítás mérései.	Tehetségsáv tematikák. Mérőeszközök.	Tantárgyi tesztek.
január	Tehetségsáv szakmai foglalkozásai. Tehetségazonosítás mérései.	Tehetségsáv-tematikák. Mérőeszközök.	Tantárgyi tesztek.

február	Tehetségcsáv szakmai foglalkozásai. Tehetségazonosítás mérési.	Tehetségcsáv-tematikák. Mérőeszközök.	Véleménygyűjtés.
március	Tehetségcsáv szakmai foglalkozásai. Tehetségazonosítás mérési.	Tehetségcsáv-tematikák. Mérőeszközök.	Kérdőív egymásról, szabadidő kérdőív, káros szenvedélyek attitűdvizsgálat.
április	Tehetségcsáv szakmai foglalkozásai. Tehetségazonosítás mérési.	Tehetségcsáv-tematikák. Mérőeszközök.	Kognitív profil teszt (KPT), pályáorientációs vizsgálat, kompetencia- és gondolkodás-tesztek, Raven-intelligenciavizsgálat, Brickenkamp-féle figyelem-koncentrációs teszt (D2N, D2T), Ranschburg-émlékezetvizsgálat, Renzulli - Hartmann-skála.
május	Tehetségcsáv szakmai foglalkozásai. Tehetségazonosítás mérési.	Tehetségcsáv tematikák. Mérőeszközök.	Tantárgyi tesztek, szociometria, tulajdonságlista, szabadidő kérdőív, országos kompetenciamérés.
június	Tehetségazonosítás mérési. Előzetes igényfelmérés a következő tanévre. Pályázat leadása a belső akkreditációhoz. Programzárás, intézményi hatásvizsgálat.	Mérőeszközök. Jelentkezési lap. Pályázati kiírás. Mérőeszközök.	Szociometria, tantárgyi tesztek, véleménygyűjtés. Kérdőívek.

**A tehetségazonosításhoz használt eszközrendszer
(évfolyam- mátrix):**

Az azonosítás eszközei	Évfolyam											
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Minden tanuló bevonásával												
Diagnosztikus mérések		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
DIFER	X											
Kognitív profil teszt (KPT)				X								
Országos kompetenciamérés				X		X		X		X		
Szorongásvizsgálat					X				X			
Tanulási stílus kérdőív					X				X			
Motivációs kérdőív					X				X			
Pályaorientációs vizsgálat							X			X		
Káros szenvedélyek attitűdvizsgálat								X				
A tehetségprogramba bejutott tanulók bevonásával												
Raven intelligencia vizsgálat	X				X				X			
Csoportos szűrés (pedagógus)	X											
Csoportos szűrés (pszichológus)	X											

4.1.5. A program továbbfejlesztése

Diákmentor

A magyar tehetséggondozásban nem „bejártott” módszer a kortársközeli diákmentorok bevonása a fejlesztő tevékenységbe.

Intézményünk egyes tehetségsávjaiban már eddig is kifejezett cél volt az önszerveződő csoportok létrehozása és segítése, a referenciatanár támogatásával megvalósuló tehetséggondozás, melyhez informálisan diákmentor tevékenység is társult.

Pedagógus mentor

A pedagógus mentorálási tevékenysége már megszokottabb nemcsak a tehetséggondozó, de pl. a felzárkóztató nevelő-oktató munkában is. A tehetségprogramban kiemelt figyelmet kell fordítani a pedagógus és tanítványa közötti személyes kapcsolatnak. Ennek részeként elvárás, hogy a tehetséges fiatalnak legyen alkalma a tanártól egyéni segítséget kérni további fejlődéséhez.

Szülők, család bevonása a programokba

Intézményünkben 2011 októbere óta rendszeresen a Szülők Klubja foglalkozások, ahol aktuális nevelési kérdésekkel, a tanulók személyes fejlődését segítő előadásokkal, beszélgetésekkel segítjük a gyermekek nevelésében szakmai támogatást elfogadó szülőket, nagyszülőket, családtagokat.

Eddig is gyakori volt, hogy a versenyre kísérésben, a nevezési díjak költségeinek térítésében szerepet vállaltak a tehetségek családjai is. A rendelkezésre álló és a szükséges erőforrások egymáshoz rendelése és igazítása elengedhetetlen az esélyegyenlőséget biztosító tehetséggondozó munkához. Elvünk, hogy anyagi okok miatt nem maradhat ki tanuló a tehetségfejlesztésből. Így az eredményesség egyik mutatójának számító versenyeztetési lehetőségeket is szükséges - az eddigi színvonal megtartása mellett - fenntartani.

Külföldi kapcsolatok

A tehetségprogram számos lehetőséget ad a más kultúrák megismerését, idegen nyelv tanulását támogató tevékenységekre. Ezekre példák:

Comenius iskolai és régiós együttműködések, programok, Leonardo da Vinci program, Határtalanul pályázatok, ACES pályázatok, e-Twinning nyelvi program, testvériskolai projektek, külföldi cserediákok fogadása és az európai mobilitási programokban való részvétel.

4.1.6. A kialakítandó rendszer elkötelezett:

- 1. az eredmény- és költséghatékonyságban, a mérhetőségben, a nyilvánosság biztosításában és az elszámoltathatóságban,*
- 2. a tudományos alapú standardizált mérőrendszer kiépítésében, a mérések nyilvánosságában, a teljes nyomon követés kialakításában,*
- 3. olyan mérőrendszerek implementációjában, mely támogatja a personalizált oktatáson keresztül a tanulói sikerességet, valamint a pedagógiai munka megújulását és az eredményességet szolgáló paradigmaváltást, (Az alkalmazott mérőrendszereken keresztül a pedagógus munkájának és minőségének objektivitásához is hozzá kívánunk járulni!)*
- 4. erősítjük az egész életen át tartó tanulás és a mobilitás iránti tudatosságot, ezért el kell érni, hogy a mobilitás az intézményi stratégia meghatározó része legyen,*
- 5. a méltányosság és a társadalmi kohézió, valamint az aktív polgári szerepvállalás előmozdításában,*

A „Tehetségprogram” a partnerintézmények nevelő-oktató munkájában megjelenő sokrétű és eredményes szakköri, fakultációs és más iskolai szintű tehetséggondozó tevékenységekre alapoz. A tehetségazonosítással érkeznek a legtehetségesebb tanulói a tehetségsávokba. Ennek megfelelően a legkiválóbbak kapnak olyan lehetőséget, hogy a személyiségük holisztikus (komplex) és personalizált (személyre szabott) fejlesztésén keresztül még sikeresebbé, motiváltabbá, és tartósan elkötelezetteké váljanak a tudományok, a művészetek és a sport területén. A „Tehetségprogram” tehát integrálja az iskolák, mint önálló műhelyek munkáját, hagyományait. A programot szellemi és anyagi erőforrások addicinált rendszerében, társadalmi nyilvánosság és támogatottság mellett, a Szegedi Tudományegyetemmel megkötött háromoldalú keretszerződés „Tehetség-Híd” programjában képzeljük el. Ezzel megvalósulna az óvodától a diplomáig program városi modellje. A programról az intézmény szakmai és pénzügyi beszámolót készít, melyet átad Orosháza Város Képviselőtestületének.

Orosháza, 2017. szeptember.10

Dr. Blahó János

intézményvezető

MELLÉKLETEK

1. Tehetségávok a 2017-2018. tanévben

11-12. évfolyamok	9-10. évfolyamok	5-8. évfolyamok
		1. Alkalmazói matematika (Kulcsár László Tibor)
	2. Vaskor Andorás (Matematika) alapfokon (Papp Sándor)	3. Vaskor Andorás (Matematika) program (Verasztóné Károl, Katalin, Nagyiné Dömötör Márta)
4. Bor Pál program (Fizika) (Bertki Sándor)		
6. Kaszár József program (Kémia) (Gábnai Edit)	5. Szentgyörgyi program (biológia) (Mikulás Rolandné)	
8. Szentgyörgyi program (biológia) (Franciszka László)	7. Szentgyörgyi program (biológia) (Mikulás Rolandné)	
	9. Szentgyörgyi diák program (Gábnai Edit)	
	10. Irinyi program (Kémia) (Laskovits Julianna)	
	11. Mencséri Tibor program I. (Földrajz) (Dr. Blahó János)	
	12. Mencséri Tibor program II. (Földrajz) (Seres Erzsébet)	
	13. Latin (Jantos Szilvia)	
		14. Sajnóváros (Polgár Noémi)
	15. Kazinczy program (Fodor Éva)	
	16. Tánczos Stúdió (Csányi László)	
	17. Pszichológia (Fehér Bólinté)	
	18. Műveltségpedagógia (Erosyák Zoltán)	
	19. Incehalmi kutatások (Vassné Tócsy Edit)	
	20. Áttétika (Patzyné Bogárfi Ágnes, Marosólyvidné Ricsé Ágnes)	
		Sport
		21. Tehetségek Klubja
		21.1. Biológia (Biológia munkaközösség tagjai)
		21.2. Magyar nyelv és irodalom (Magyar nyelv és irodalom munkaközösség tagjai)
		21.3. Matematika (Matematika munkaközösség tagjai)

2. A tehetségprogram tervezett költségvetése

Tétel	M.e.	Költségvetés 2017.09.01-2018.01.26.		Költségvetés 2018.01.27-2018.06.30.		Meggjyzés I. félév	Meggjyzés II. félév
		Menny.	Egységár	Összesen	Menny.		
Tehetségazonosítás és fejlesztés							
Tehetségazonosítás, beaválogatás, programértékelés óraadói díj	óra	20	3 000 Ft	60 000 Ft	0	3 000 Ft	- Ft
		járuléka:		11 880 Ft	járuléka:		- Ft
		10	3 000 Ft	30 000 Ft	10	3 000 Ft	30 000 Ft
	óra	járuléka:		5 940 Ft	járuléka:		7 290 Ft
Tehetségávok működése							
Személyi kiadások (óraadói díjak)	alkalom (1 alkalom 2 óra)	337	5 000 Ft	1 685 000 Ft	300	5 000 Ft	1 500 000 Ft
Dologi kiadások: irodaszer beszerzés, szakmai anyagok beszerzése	beszerzés	2	100 000 Ft	200 000 Ft	2	100 000 Ft	200 000 Ft
Dologi kiadások: tanulók beutazása a városközponti foglalkozásra	km	0	230 Ft	- Ft	0	230 Ft	- Ft
Tehetség támogatás (a program elemei nem csak a tehetségávokban fejlesztettek részére nyújtott lehetőség)							
Vendégtanár program tiszteletdíj				80 000 Ft			120 000 Ft
Tiszteletdíj számlás kifizetéssel	alkalom	4	20 000 Ft		6	20 000 Ft	4 vendégtanár
		járuléka:		20 000 Ft		20 000 Ft	
Tiszteletdíj bér jellegű kifizetéssel				15 840 Ft			járuléka: 23 760 Ft
Dologi kiadások. tanszéki programok utazási költsége	km	0	- Ft	- Ft	0	- Ft	- Ft
Dologi kiadások: tanulmányutak utazási költségei	km	200	380 Ft	76 000 Ft	840	380 Ft	319 200 Ft
Énekar (középiskola) óraadói díj	óra	0	5 000 Ft	- Ft	0	5 000 Ft	- Ft
		járuléka:		- Ft	járuléka:		- Ft
Mindösszesen				2 498 290 Ft			2 497 250 Ft
							Mindösszesen: 4 995 540 Ft

Tartalomjegyzék

Preambulum	2
1. A rezidensrendszer	4
Alapelvek, célok, feladatok.....	5
2. A Békés megyei rezidensközpont tervezett kompetenciái	7
3. Az iskola tehetséggondozó programjának előzményei, alapelvei, célkitűzése	8
3.1. Előzmények.....	8
3.2. A tehetséggondozás helye a magyar köznevelésben.....	9
3.3. Kapcsolódás a Nemzeti Tehetség Programhoz.....	11
3.4. Az Orosházi Táncsics M. Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium tehetségprogramjának partneri köre ...	12
3.4.1. A tehetség program célkitűzései.....	12
3.4.2. A tehetségfejlesztés iskolai és iskolán kívüli szervezeti formái.....	13
3.4.3. A tanulói részvétel a térségi szintű tehetségprogramban.....	14
3.4.4. Tehetségazonosítás alkalmazott fázisai.....	14
3.4.5. Gazdagítás, dúsítás.....	20
3.4.6. Tantestületi munkamegosztás, speciális feladatok.....	21
3.4.7. Együttműködés a családdal.....	22
3.4.8. Tehetség munkacsoport.....	26
3.4.9. A program személyi feltételrendszere.....	27
3.4.10. Tárgyi feltételek.....	28
3.4.11. A tehetségprogramot támogató speciális feltételek és szolgáltató rendszer.....	28
3.4.12. Pénzügyi feltételek.....	31
3.4.13. A program különleges elemei.....	32
4. Tehetséggondozó programunk tartalmi elemei a 2017/2018-as tanévtől	33
4.1. Tehetősávok, tehetségterrénumok.....	34
4.1.1. Hatásvizsgálat, eredményesség.....	35
4.1.2. Perszonális szint, személyközpontú topográfia.....	36
4.1.3. Intézményi szint.....	37
4.1.4. Eredményességi mutatók, indikátorok.....	37
4.1.5. A program továbbfejlesztése.....	40
4.1.6. A kialakítandó rendszer elkötelezett:.....	42
MELLÉKLETEK	43

